

uchnia [Preparation of a Teacher to Forming Creative Personality of a Pupil]: [monohrafiia]. Kyiv: Polihrafknyha [in Ukrainian].

19. Советский энциклопедический словарь. (1988). 4-е изд. / гл. ред. А.М. Прохоров. Москва: Советская энциклопедия / Sovetskiy e'nciklopedicheskiy slovar'. (1988). [Soviet Encyclopedic Dictionary]. 4-e izd. / gl. red. A.M. Prohorov. Moscow: Sovetskaya e'ntsiklopediya [in Russian].

20. Цісарук, В. Ю. (2013). Методика навчання художньої обробки деревини майбутніх учителів технологій. (Автореф. дис. канд. пед. наук). Київ / Tsisaruk, V. Yu. (2013). Metodyka navchannia khudozhnoi obrobky derevyny maibutnikh uchyteliv tekhnolohii [Methods of Teaching Artistic Woodworking of Future Teachers of Technology]. Extended abstract of Candidate's thesis. Kyiv [in Ukrainian].

УДК [37.018.54.07:005.336.2]:7(043)

UDC [37.018.54.07:005.336.2]:7(043)

ІРИНА ДАРМАНСЬКА,

доктор педагогічних наук, доцент

(Україна, Хмельницький,

Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія,

вул. Прокурівського Підпілля, 139)

IRYNA DARMANSKA,

Doctor of pedagogical sciences, associate professor

(Ukraine, Khmelnytskyi,

Khmelnytskyi Humanitarian-Pedagogical Academy,

Proskurivskoho Pidpillia Str., 139)

orcid.org/ 0000-0002-8212-7229

Особливості формування управлінської компетентності майбутніх керівників

мистецьких шкіл

Peculiarities of Forming Managerial Competence of the Future

Heads of Art Schools

Анотація. У статті розкрито особливості підготовки майбутніх керівників мистецьких шкіл у процесі підготовки, а саме під час навчання у магістратурі зі спеціальності 073 «Менеджмент». З метою здійснення якісного аналізу стану формування управлінської компетентності майбутніх керівників мистецьких шкіл проаналізовано навчальні плани закладів вищої освіти Центрального, Південного, Північного, Західного та Східного регіонів, їх навчальні дисципліни, що складають основу засвоєння знань, умінь, навичок, а також є дисциплінами, завдяки яким студенти другого (магістерського) рівня оволодівають складниками управлінської компетентності. Визначено позитивні та негативні сторони структурування змісту підготовки майбутніх керівників мистецьких шкіл. З метою удосконалення процесу підготовки магістрантів запропоновано педагогічну систему формування управлінської компетентності майбутніх керівників мистецьких шкіл із виокремленням її складників.

Ключові слова: підготовка, майбутні керівники мистецьких шкіл, управлінська компетентність.

Summary. The article reveals the peculiarities of training future heads of art schools in the process of preparation, namely during the master's degree course in the specialty 073 "Management". In order to carry out qualitative analysis of the state of forming managerial competence of the future heads of art schools, the curricula of higher education institutions of Central, Southern, Northern, Western and Eastern regions have been analyzed, their academic disciplines, which form the basis of knowledge, skills, and which are the disciplines, students of the second (master's) level gain as the components of managerial competence, have been studied. The positive and negative aspects of structuring the content of training of the future heads of art schools have been identified. In order to improve the process of training undergraduates, the pedagogical system of forming managerial competence of the future heads of art schools with the separation of its components has been proposed.

Key Words: *training, future heads of art schools, managerial competence.*

Постановка проблеми у загальному вигляді... Відповідно до норм Конституції України, законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», «Про культуру», Положення про мистецьку школу, Концепції сучасної мистецької школи закладами, що наділені правом надавати початкову

мистецьку освіту, є мистецькі школи. Керівництво окресленими закладами здійснює директор. Сучасні політичні, соціальні та економічні умови вимагають від закладів вищої освіти рішучих кроків у реформуванні системи підготовки керівників мистецьких шкіл та спрямування освітнього процесу на запровадження компетентнісного підходу. Його актуальність зумовлена підвищенням вимог до керівних кадрів сфери освіти, необхідністю підготовки директорів мистецьких шкіл нової формації, високої моральної свідомості, здатних якісно організувати освітній процес та реалізувати управлінські функції.

Управлінська компетентність виступає фундаментальною категорією становлення майбутнього керівника мистецької школи, оскільки відображає сформованість сукупних компетенцій, що характеризують готовність магістрантів до реалізації повноважень у сфері управління музичними, художніми, хореографічними, хоровими школами, школами мистецтв тощо. Однак практика підготовки майбутніх керівників мистецьких шкіл у закладах вищої освіти України показує суттєві розбіжності в системі формування управлінської компетентності, що впливає на якість надання освітніх послуг і досягнення відповідних результатів. Тому необхідність забезпечення якості освіти та створення умов для підготовки майбутніх керівників мистецьких шкіл спричинена, по-перше, необхідністю адаптації підготовки майбутніх керівників мистецьких шкіл до існуючих міжнародних і всеукраїнських нормативів; по-друге, створенням якісно нового освітнього середовища, що б відповідало потребам суспільства; по-третє, необхідністю забезпечення академічної стійкості та гарантування отримання очікуваних результатів у сформованості управлінської компетентності.

Аналіз публікацій і досліджень, у яких започатковано розв'язання цієї проблеми...

Проблема підготовки майбутніх керівників закладів освіти у сьогоdnішніх умовах реформування освітньої сфери є актуальною та є об'єктом дослідження багатьох науковців, що створює інноваційне освітнє середовище на рівні магістратури шляхом удосконалення дидактичного складника підготовки менеджерів, систему їх саморозвитку, психологічну підготовку, удосконалення методів підготовки керівників, створення умов різнорівневої підготовки фахівців, організацію педагогічної практики та ін.

Методологічні підходи в системі підготовки педагогічних кадрів, зокрема сфери управління закладами освіти, у працях досліджували С. Вітвицька, О. Внукова, В. Гладкова, О. Гуторова, Є. Завгородній, В. Крижко, О. Кучерявий, С. Пасека, З. Рябова, О. Сорока, А. Суценко, А. Шегда та ін.

Реалізація компетентнісного підходу в науковій думці впроваджується на рівні всіх типів закладів освіти: закладів дошкільної освіти – Н. Гавриш, О. Кононко, Р. Савченко, Р. Шаповал та ін.; закладів загальної середньої освіти – І. Глухов, О. Кисельова, О. Ніколаєв, О. Савченко та ін.; закладів позашкільної освіти – І. Бех, О. Биковська, О. Беляєва, В. Вербицький, Н. Давидюк, Г. Пустовіт та ін.; закладів вищої освіти – О. Дубасенюк, Я. Кодлюк, С. Куртась, І. Мельничук, О. Пехота, Л. Романишина, С. Сисоева, О. Субіната, А. Шишко та ін.

Формування цілей статті... Розкрити особливості підготовки майбутніх керівників мистецьких шкіл та охарактеризувати проблеми формування їх управлінської компетентності.

Виклад основного матеріалу... Відповідно до законодавчих актів (закони «Про освіту», «Про позашкільну освіту») керівником мистецької школи може бути особа, яка вільно володіє державною мовою та має вищу освіту. Беззаперечно, зазначена норма має право на існування, але вона не передбачає особливих вимог до рівня освіченості керівника саме мистецького закладу. На нашу думку, специфіка функціонування позашкільної установи має визначати додаткові, поряд із основними, вимоги, до яких відносимо: наявність вищої освіти відповідно до профілю (напрямів(у) надання освітніх послуг) закладу мистецької освіти, а також освіти на рівні магістратури, що надає можливість оволодіння управлінською компетентністю.

Управлінські процеси мають супроводжувати заклад мистецької освіти протягом усього терміну його існування і стосуватися реалізації зовнішньої політики закладу мистецької освіти та його співпраці з органами державної влади, органами місцевого самоврядування та підприємствами, установами, організаціями, що беруть участь у забезпеченні ефективного функціонування освітньої сфери; запровадження інноваційних технологій не тільки в освітній процес, а й у процес удосконалення системи функціонування закладу мистецької освіти в цілому; створення робочого середовища, що мотивує та допомагає педагогічним працівникам впроваджувати інноваційні підходи у практику функціонування закладу мистецької освіти; створення необхідних умов праці для учасників освітнього процесу з метою кращого сприйняття та засвоєння освітніх процесів; внесення змін у навчальні плани та програми з метою вдосконалення потоку інформації, що має відповідати дійсності, котру засвоює учень; використання інноваційних підходів до створення загального іміджу закладу мистецької освіти й іміджу кожної конкретної структурної одиниці; запровадження інноваційних підходів у всіх сферах суспільного життя учасників освітнього процесу (громадському, економічному, правовому, соціальному і т.д.).

Тому вважаємо, що одним із напрямів підготовки майбутнього керівника мистецького закладу та формування у нього управлінської компетентності є магістратура зі спеціальності 073 «Менеджмент». Згідно з Національною рамкою кваліфікацій підготовка магістрантів відбувається з урахуванням вимог, що визначені інтегральною компетентністю у процесі формування компетентності із результатом

навчання – сформованою компетентністю, де інтегральна компетентність виступає описом кваліфікаційного рівня, компетентність – здатністю до виконання діяльності, а результат – компетентність, що може продемонструвати магістрант після завершення навчання. У зазначеному контексті сформованість управлінської компетентності керівника мистецького закладу, у тому числі мистецької школи, є показником відповідності займаній посаді та готовності до реалізації управлінських функцій.

У дисертаційному дослідженні Вдовиченко Р. розглядає управлінську компетентність як складне утворення, що є складовою професійної кваліфікації керівника та інтегрує в собі не тільки знання, уміння, навички, а й цінності та якості, завдяки яким відбувається кваліфікована реалізація управлінської діяльності (Вдовиченко Р., 2006).

Нам імпонує визначення управлінської компетентності, запропоноване Жигір В., як органічного комплексу загальних і спеціальних знань, умінь, навичок, здібностей, що забезпечують ефективність управління ЗО у сучасних умовах, які складаються з компонентів (економічного, стратегічного, планово-прогностичного, організаційного, контролювального, інформаційно-аналітичного), що зумовлюються функціями менеджера освіти (Жигір В., 2015).

Із позиції авторського трактування під управлінською компетентністю розуміємо складне явище, що містить системотвірні компоненти ефективної самореалізації в управлінській діяльності, які формують знання, уміння, навички (аналітичні, пізнавальні, практичні), ціннісні орієнтири, мотиваційні потреби.

«У сучасній вітчизняній педагогічній науці та практиці переважає бачення керівника освіти як директора школи, який формує власну професійну компетентність методом інтуїтивного пошуку, емпіричного використання лідерських та організаційних здібностей, несистемного накопичення фрагментарних управлінських знань і кращих зразків педагогічного досвіду в той час, коли організації освіти сьогодні потрібен менеджер – професійно підготовлений фахівець, який мислить масштабами галузі, сприймає визначальну місію освіти, має знання маркетингу, моніторингу, бізнесової специфіки освітніх послуг, володіє соціально-педагогічними й особистісно-креативними технологіями здобуття й використання знань та досвіду управлінської діяльності в ринкових умовах. Це свідчить про необхідність перебудови особистісних і соціальних чинників управління освітою» (Кравченко Л., 2008).

Із метою здійснення об'єктивної оцінки практики підготовки майбутніх керівників мистецьких закладів у закладах вищої освіти України проаналізовано сучасні процеси формування управлінської компетентності у магістрантів закладів вищої освіти Центрального, Південного, Північного, Західного та Східного регіонів.

Відповідно до розробленої дослідницької методики проаналізовано систему формування управлінської компетентності керівників мистецьких закладів у таких закладах вищої освіти:

1. Центральний регіон (Київський університет імені Бориса Грінченка; ДВНЗ «Університет менеджменту освіти Національної академії педагогічних наук України»).

2. Південний регіон (Мелітопольський державний університет імені Богдана Хмельницького; Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського; Херсонська академія неперервної освіти).

3. Північний регіон (Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти; Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка; Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького; Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини).

4. Західний регіон (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника; Рівненський державний гуманітарний університет; Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія).

5. Східний регіон (Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Харківська гуманітарно-педагогічна академія).

Наявність мережі закладів вищої освіти, що здійснюють підготовку майбутніх керівників освітньої сфери, дає можливість стверджувати про актуальність спеціальності 073 «Менеджмент» та потребу фахівців у згаданій вище професії.

Проаналізувавши навчальні плани підготовки майбутніх керівників закладів освіти, констатуємо відсутність єдності в підходах до формування їхнього змістового наповнення. Дослідивши практику 14 закладів вищої освіти, виявили сукупну наявність 164 дисциплін, передбачених навчальними планами підготовки магістрантів зі спеціальності 073 «Менеджмент». З'ясовано, що певна частина дисциплін різняться тільки за назвою, збігаючись за змістом. Водночас спостерігається наявність значних розбіжностей у введенні тих чи інших дисциплін у навчальні плани.

Для більш якісного аналізу навчальні дисципліни було структуровано за такими напрямками: навчальні дисципліни мотиваційного характеру; філософського спрямування; теоретико-управлінського спрямування; правового спрямування; економічного спрямування; спрямовані на засвоєння міжнародних стратегій розвитку освіти; підходів до управління; освоєння технологічних процесів;

методології наукових досліджень та їхнього правової охорони; освітніх і виховних систем, управління ними; засад організації методичної роботи в закладах освіти; інформаційних технологій та управління інформаційними потоками; технологій прийняття управлінських рішень; управлінських навичок роботи з колективом; формування комунікативних якостей керівника; формування педагогічної майстерності, культури та етики керівника; створення іміджу навчального закладу та формування власного; забезпечення безпеки праці в закладах загальної середньої освіти; психологічного спрямування; здійснення оцінювання та забезпечення якості освіти.

Обмежена кількість закладів вищої освіти пропонує свої послуги, враховуючи спеціалізацію відповідно до типів закладів освіти, включаючи позашкільну. Наприклад, навчальним планом підготовки магістрантів за освітньо-професійною програмою «Управління навчальним закладом» Київського університету імені Бориса Грінченка передбачено вивчення обов'язкових дисциплін, що формують спеціальні (фахові, предметні) компетентності, спрямовані на управління трудовими ресурсами та розвиток лідерського потенціалу (правові аспекти управління; технології управління; управління навчальною та виховною діяльністю; освітні технології; управління фінансово-економічною діяльністю; управління інформаційними зв'язками; аудит та оцінювання в управлінні). Зазначені в плані навчальні дисципліни вивчаються з урахуванням базового педагогічного диплома та подальшого працевлаштування за типами закладів освіти: дошкільної, загальної середньої, позашкільної. Навчальним планом підготовки майбутніх керівників Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського передбачено спеціалізацію «Управління закладом дошкільної освіти», «Управління закладом загальної середньої освіти», «Управління закладом вищої освіти». Відповідно до навчальних планів Харківської гуманітарно-педагогічної академії випускники отримують кваліфікацію «Методист, фахівець з організації освітнього процесу у навчальних закладах, викладач», Мелітопольського державного університету імені Богдана Хмельницького – «Магістр менеджменту», Рівненського державного гуманітарного університету – «Керівник підприємства, установи та організації у сфері освіти та виробничого навчання».

Тобто практика надання освітніх послуг у закладах вищої освіти стосовно підготовки майбутніх керівників вказує на те, що при здобутті окресленої спеціальності закладами в основному не враховується спеціалізація. Тому викладання дисциплін відбувається без врахування базового диплома про отримання вищої освіти.

Водночас дослідження навчальних планів показало відсутність врахування базової педагогічної освіти у 10 закладах вищої освіти. Це говорить про те, що право вступу у магістратуру зі спеціальності «Менеджмент» (норма не суперечить чинному законодавству) мають усі громадяни, що мають вищу освіту (на рівні бакалавра чи спеціаліста) за будь-яким напрямом. На нашу думку, зазначена позиція утруднює процеси функціонування тієї магістратури, де існують усталені, позбавлені інновацій, підходи. Наприклад, у групі навчається 30 магістрантів, серед яких 15 – з базовими дипломами вчителя початкових класів, 5 – вихователя дітей дошкільного віку, 5 – музичного керівника, 3 – лікаря, 2 – юриста. Звичайно, науково-педагогічним працівникам під час викладання навчальних дисциплін надзвичайно важко розкрити специфіку реалізації управлінських функцій керівника із врахуванням особливостей функціонування відповідного типу закладу чи установи (закладу дошкільної освіти, закладу загальної середньої освіти, закладу позашкільної освіти, закладу системи охорони здоров'я, закладу правового профілю). Тому навчальні плани підготовки керівників (їх заступників) освітніх та інших установ мають містити низку дисциплін за вибором магістранта, що стосуються саме специфіки закладу певного типу.

Таке структурування навчальних планів дасть змогу розкрити майбутнім керівникам мистецьких шкіл особливості управління ними, розподілу функціональних обов'язків, здійснення контролю за проведенням індивідуальних і групових занять, обліку робочого часу педагогічних працівників, розподілу навантаження, організації заходів тощо.

Із метою удосконалення процесу підготовки магістрантів зі спеціальності «Менеджмент» нами теоретично обґрунтовано та розроблено педагогічну систему формування управлінської компетентності майбутніх керівників мистецьких шкіл на засадах наступності та неперервності. Педагогічну систему формування управлінської компетентності майбутніх керівників мистецьких шкіл розглядаємо як сукупність елементів макро- та мікросередовища закладу вищої освіти, об'єднаних спільною метою, взаємозв'язком, спрямованих на досягнення позитивної результативності в підготовці магістрантів. Процес формування управлінської компетентності майбутніх керівників мистецьких шкіл є одним із важливих у підготовці магістрантів для сфери управління у вищій школі. Він здійснюється за допомогою складників педагогічної системи такого процесу.

Першим складником педагогічної системи обрано цільові орієнтації: дидактичні, практичні, ціннісні, соціальні. Дидактичні орієнтири передбачають формування теоретичної свідомості й мислення. Практичні спрямовані на розвиток практичних умінь і навичок, особистісних управлінських здібностей. Ціннісні орієнтири допомагають магістрантам у самовизначенні й саморозвитку, сприяють формуванню

індивідуального стилю управління, виробленню власної позиції, виховання самостійності, здатності до співробітництва та взаємодії. Соціальні передбачають формування соціальних умінь і навичок, потрібних у майбутній управлінській діяльності, оволодіння дієвими зразками й моделями професійної управлінської діяльності, навичками сучасного соціального життя, суспільно значущими цінностями.

Другим складником педагогічної системи обрано комплекс специфічних принципів: мотиваційного спонукання до управлінської діяльності, професійної спрямованості компетенцій, варіативності в структуризації змісту підготовки, фундаменталізації процесу підготовки магістрантів через адаптацію фахових дисциплін до практичної діяльності, міждисциплінарної інтеграції, співпраці, взаєморозуміння та всебічного розвитку.

Наступними складниками педагогічної системи були методологічні й педагогічні підходи. Системний підхід впливає не тільки на професійну підготовку майбутніх керівників мистецьких шкіл, а й на вибір мети, завдань, ієрархічність надання освітніх послуг, створення якісного освітнього процесу; аксіологічний підхід передбачає формування ціннісних орієнтирів і світоглядних позицій у реалізації управлінської взаємодії; діяльнісний підхід сприяє розвитку управлінської компетентності через перенесення знань у практичну управлінську діяльність; акмеологічний підхід спрямовує особистість на саморозвиток і самовдосконалення; синергетичний підхід передбачає адаптацію до змінних і нестійких процесів в організації та управлінні закладом освіти; андрагогічний підхід у педагогічній системі формування управлінської компетентності майбутніх керівників мистецьких шкіл виявляється на засадах неперервності; процесуальний підхід забезпечує можливість розглядати формування управлінської компетентності майбутніх керівників мистецьких шкіл шляхом реалізації управлінських функцій (планування, контроль, корекцію, аналіз, мотивацію, регулювання, прийняття рішень, координацію, стимулювання, активізацію, оцінку, взаємодію і тощо); методологія ситуаційного підходу важлива у формуванні інтелектуально-психологічних якостей керівників мистецьких шкіл, що дозволяє приймати управлінські рішення та налагоджувати суб'єкт-суб'єктні відносини між учасниками освітнього процесу, іншими особами; стратегічний підхід спрямовує діяльність магістрантів на перспективу, власний досвід, дослідження інших, фактичних даних, аналіз великої кількості інформації щодо функціонування закладів мистецької освіти та реалізовується через власну управлінську компетентність; особистісно орієнтований підхід передбачає реалізацію принципів індивідуалізації та диференціації, що забезпечують право кожного магістранта на отримання інформації щодо особливостей управління закладом майбутнього працевлаштування; праксеологічний підхід передбачає не тільки планування та проектування освітньої діяльності, підготовки майбутніх керівників мистецьких шкіл, а й допомагає розглядати цілісну систему формування управлінської компетентності у єдності теорії з практикою. Упровадження інноваційного підходу підсилює дію попередніх, слугуючи супроводжувальним елементом формування складників управлінської компетентності.

Зважаючи на окреслені науково-педагогічні підходи, концепцію формування управлінської компетентності майбутніх керівників мистецьких шкіл трактуємо з позиції чітко організованої цілісної педагогічної системи, що структурована чинниками та елементами її дієвості, спрямованими на стратегічне реформування освітньої політики, структурування змісту освіти, формування продуктивного та конкурентоспроможного управління, здатного забезпечити успішне функціонування закладу на ринку освітніх послуг.

Висновки та перспективи подальших досліджень... Отже, використання запропонованих підходів до структурування змісту підготовки майбутніх керівників мистецьких шкіл та впровадження елементів педагогічної системи формування управлінської компетентності сприятиме встановленню взаємозв'язків між науково-педагогічними працівниками і магістрантами, удосконаленню змісту навчальних дисциплін, оскільки вони спрямовані на покращання навчально-виховного процесу, вибір оптимальних форм і методів навчання.

Список використаних джерел і літератури /References:

1. Вдовиченко, Р. П. (2006). Діяльність міського управління освіти з підвищення управлінської компетентності керівників загальноосвітніх навчальних закладів. (Автореф. дис. канд. пед. наук). Київ / Vdovychenko, R. P. (2006). *Dijaljnistj misjkogho upravlinnja osvity z pidvyshhennja upravlinsjkoji kompetentnosti kerivnykiv zagaljnoosvitnikh navchalnykh zakladiv [Activities of the city department of education to increase the managerial competence of heads of secondary schools]*. Extended abstract of Candidate's thesis. Kyiv [in Ukrainian].
2. Жигір, В. І. (2015). Теоретичні і методичні засади формування професійно-педагогічних компетентностей майбутніх менеджерів освіти. (Дис. док. пед. наук). Бердянськ. / Zhyghirj, V. I. (2015). *Teoretychni i metodychni zasady formuvannja profesijno-pedagoghichnykh kompetentnostej majbutnikh menedzheriv osvity [Theoretical and methodical bases of formation of professional and pedagogical competences of future managers of education]*. Doctor's dissertation. Berdyansk [in Ukrainian].

3. Кравченко, Л. М. (2008). Наукові основи підготовки менеджера освіти у системі неперервної педагогічної освіти. (Автореф. дис. док. пед. наук.) Київ. / Kravchenko, L. M. (2008). *Naukovi osnovy pidghotovky menedzhera osvity u systemi nepererвної pedaghoghichnoji osvity* [Scientific bases of education manager training in the system of continuous pedagogical education]. Extended abstract of Doctor's thesis. Kyiv [in Ukrainian].

УДК 37.091.12:36-051:613.8(045)

UDC 37.091.12:36-051:613.8(045)

ОЛЕКСАНДР ЗАВРОЦЬКИЙ,

кандидат медичних наук

*(Україна, Вінниця, Військово-медичний клінічний центр Центрального регіону,
вул. Князів Кориатовичів, 185)*

OLEKSANDR ZAVROTSKYI,

Candidate of medical sciences

*(Ukraine, Vinnytsia, Military-Medical Clinical Centre of Central Region,
Kniaziv Koriatovychiv Str., 185)*

orcid.org/ 0000-0003-3640-5731

**Методологічний потенціал здоров'язберезувальної компетентності в професійній
підготовці студентів мистецьких спеціальностей**
**Methodological Potential of Health-Saving Competence in Professional Training of Students
of Artistic Specialities**

Анотація. У статті розкрито методологічні засади формування здоров'язберезувальної компетентності у студентів мистецьких спеціальностей закладів вищої педагогічної освіти. Обґрунтовано зміст та специфіку здоров'язберезувальної компетентності, визначено її компоненти (мотиваційно-ціннісний, когнітивно-змістовий, діяльнісний, особистісний або результативний). Виокремлено методологічні складові системи формування здоров'язберезувальної компетентності у студентів мистецьких спеціальностей, а саме: підходи (системний, особистісно орієнтований, аксіологічний, інноваційний, діяльнісний, стратегічний); закони (відповідності змісту навчання окресленій меті; створення оптимальних здоров'язберезувальних та освітніх умов; відповідності змісту навчання зовнішнім вимогам; спеціалізації освітніх послуг; інтеграції учасників освітнього процесу; пропорційного вдосконалення; збалансованості проміжних результатів; упорядкованості), закономірності та принципи.

Ключові слова: *здоров'язберезувальна компетентність, підготовка студентів, мистецькі спеціальності.*

Summary. The article describes the methodological principles of formation of health-saving competence of students of artistic specialties of higher pedagogical education institutions. The content and specifics of health-saving competence has been substantiated, its components (motivational-value, cognitive-content, activity, personal or effective) have been defined. The methodological components of the system of formation of health-saving competence of the students of artistic specialties have been distinguished, namely: approaches (systematic, personality-oriented, axiological, innovative, activity, strategic); laws (relevance of the content of training to the stated purpose; creation of optimal health-saving and educational conditions; compliance of the content of training with external requirements; specialization of educational services; integration of participants of the educational process; proportionate improvement; balance of intermediate results; orderliness), regularities and principles.

Key Words: *health-saving competence, training of students, artistic specialties.*

Постановка проблеми у загальному вигляді... Проблема здоров'язбереження завжди була й залишається актуальною в усі часи існування людства. До неї прикута увага не тільки законодавців міжнародного та всеукраїнського рівня, а й педагогів, оскільки останні виступають гарантами забезпечення учасникам освітнього процесу якісного навчання та виховання, створюючи для цього відповідні умови. У свою чергу, від науково-педагогічних працівників залежить рівень сформованості у студентів закладів вищої педагогічної освіти здоров'язберезувальної компетентності, усвідомлення змісту якої вплине на рівень її реалізації у закладі освіти при роботі з учнями (дошкільному, загальному середньому, позашкільному).

Доцільність формування здоров'язберезувальної компетентності у студентів мистецьких спеціальностей закладів вищої педагогічної освіти є беззаперечною, оскільки вони мають творчий